

8. Metzler M. Instructional Models in Physical Education. 3 edition / M. Metzler // Routledge, 2011. – 464 p.
9. Koryagin V. Optimization of the technical training system / V. Koryagin, O. Blavt, G. Grebinca // Journal of Physical Education and Sport. – 2016. – Vol. 16(2). – Is. 163. – P. 1029–1030.
10. Piątkowska M. Rozumienie pojęcia kultura fizyczna na świecie / M. Piątkowska // «Kultura Fizyczna». – 2006. – Nr. 9–12. – s. 84.

References:

1. Griban GP. (2009). Students' life activity and motor activity. Zhytomyr: View of Ruta.
2. Koryagin VM. (1998). Training highly skilled basketball players. Lvov: "Edge".
3. Naumchuk VI. (2017). Theoretical and methodological foundations for sports games. Set., Aston, Ternopil.
4. Korotkov IM, Byleeva LV, Klimkova RV, Kuzmicheva EV, Bril MS, Geller EM. & Protasov M. Outdoor games. (2009). M: TVT Dision.
5. Physical education of students / Ed. VM. Koryahin (2018). Lviv: Lviv Polytechnic Publishing House.
6. Bulicz E. & Murawow I. (2003). Zdrowie człowieka i jego diagnostyka. Efekty zdrowotne aktywności ruchowej. Radom: Politechnica R.
7. Voronetskiy VB. (2015). Motional activity as a part of the content of education in the institution of higher education. Journal of Education, Health and Sport, 5(7), 620-630. doi: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.439431>.
8. Metzler M. (2011). Instructional Models in Physical Education. 3 edition. Routledge.
9. Piątkowska M. (2006). Rozumienie pojęcia kultura fizyczna na świecie. Kultura Fizyczna, 9-12, 84.
10. Koryagin V., Blavt O. & Grebinca G. (2016). Optimization of the technical training system. Journal of Physical Education and Sport, 16(2), 163, 1029-1030.

Задорожна О. Р.

кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент

Хомяк І. І.

аспірант

Львівський державний університет фізичної культури

АНАЛІЗ ЗМІСТУ ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ДОКУМЕНТАХ ЗІ СПОРТИВНИХ ЄДИНОБОРСТВ (НА ПРИКЛАДІ БОКСУ, ГРЕКО-РИМСЬКОЇ БОРТЬБИ ТА ТХЕКВОНДО WTF)

У статті проаналізовано науково-методичну літературу та встановлено, що сучасний розвиток спортивних єдиноборств вимагає упровадження у навчально-тренувальний процес нових підходів до реалізації тактичної підготовки. Ці положення повинні бути відображені у чинних нормативно-правових документах.

Визначено особливості змісту тактичної підготовки в олімпійських видах спортивних єдиноборств на прикладі боксу, греко-римської боротьби та тхеквондо (WTF). Встановлено, що реалізація тактичної підготовки у цих видах відбувається за традиційними напрямками, описаними у фундаментальних джерелах, які доповнені новими розробками. Визначено, що більшість положень щодо використання засобів та методів тактичної підготовки мають переважно декларативний характер та не відображають усіх сучасних тенденцій розвитку цих видів спорту. У нормативно-правових документах практично відсутні чіткі вказівки щодо застосування системи оцінювання тактичної майстерності.

Ключові слова: спортивні єдиноборства, тактична підготовка, олімпійські види, тактична майстерність, програми.

Задорожная О. Р., Хомяк И. И. Анализ содержания тактической подготовки в нормативно-правовых документах по спортивным единоборствам (на примере бокса, греко-римской борьбы и тхэквондо WTF). В статье проанализирована научно-методическая литература и установлено, что современное развитие спортивных единоборств требует внедрения в учебно-тренировочный процесс новых подходов к реализации тактической подготовки. Эти положения должны быть отражены в действующих нормативно-правовых документах.

Определены особенности содержания тактической подготовки в олимпийских видах спортивных единоборств на примере бокса, греко-римской борьбы и тхэквондо (WTF). Установлено, что реализация тактической подготовки в этих видах происходит по традиционным направлениям, описанным в фундаментальных источниках, которые дополнены новыми разработками. Определено, что большинство положений относительно использования средств и методов тактической подготовки имеют преимущественно декларативный характер и не отражают всех современных тенденций развития этих видов спорта. В нормативно-правовых документах практически отсутствуют четкие указания относительно использования системы оценивания тактического мастерства.

Ключевые слова: спортивные единоборства, тактическая подготовка, олимпийские виды, тактическое мастерство, программы.

Zadorozhna O., Khomiak I. Analysis of the content of tactical training in legal documents in martial sports (on the example of boxing, greco-roman wrestling and taekwondo WTF). The modern development of martial arts requires the introduction of new areas of improvement for the athletes' tactical skills. These provisions should be reflected in existing legal documents. The study was aimed at identification of the characteristics of the content of tactical training in the Olympic kinds of

martial arts (for example, boxing, Greco-Roman wrestling and taekwondo WTF). It has been established that the implementation of tactical training in those kinds of martial arts occurs in the traditional areas, which are reflected in the fundamental sources, and supplemented. The main attention in the legal documents focuses on studying the basic elements, techniques, options for tactical actions and practical implementation of tactical preparedness. A feature of the curriculum is the consideration of tactical training in conjunction with the technical. However, the algorithms for the implementation of this direction within different kinds of martial arts are different. Most of the provisions on the use of means and methods of tactical training are mainly declarative and do not reflect all current trends in the development of these sports. This applies to the use of modern means and methods of tactical training, in particular, training devices and multimedia programs, as well as the latest means and methods of control. The task of tactical training is aimed principally at improving the individual capabilities of athletes, which can be implemented in performances in the individual competition. At the same time, the information about the system of tactical skills assessment from the side of the coach and athlete is absent.

Keywords: martial sports, tactical training, Olympic kinds, tactical skills, programs.

Постановка проблеми. Загострення конкуренції на міжнародній спортивній арені спонукає науковців та тренерів до постійного пошуку нових підходів, здатних підвищити ефективність навчально-тренувального процесу та результативність змагальної діяльності спортсменів [9]. Одним з найбільш перспективних підходів в спортивних єдиноборствах, на думку багатьох фахівців, є покращення кількісних та якісних показників техніко-тактичної підготовленості [4, 7, 11]. Аналіз науково-методичної літератури свідчить про те, що більшість сучасних досліджень присвячені різним аспектам технічної підготовки, водночас тактична висвітлена фрагментарно [7, 8, 12, 13]. Водночас зміст останньої в різних видах спортивних єдиноборств має певні відмінності, пов'язані з особливостями змагальної діяльності, змінами у правилах змагань, завданнями етапів багаторічного удосконалення спортсменів, нормативно-правовими документами тощо [1, 2, 5, 6]. Слід наголосити, що ефективність реалізації тактичної підготовки залежить не лише від своєчасної розробки та впровадження нових науково-методичних підходів, а й від належного відображення цього у нормативно-правових документах [9]. Завдяки цьому тренер може адекватно спланувати навчально-тренувальний процес з відповідним контингентом спортсменів та, за потреби, ввести у нього корективи. Це, своєю чергою, вказує на актуальність досліджень у цьому напрямку.

Аналіз літературних джерел. Аналіз науково-методичної літератури з питань тактичної підготовки у спортивних єдиноборствах свідчить про використання традиційних підходів [3, 9], доповнених новими розробками [7, 8, 11, 12]. Так, у фундаментальних джерелах було виділено п'ять напрямів тактичного удосконалення: вивчення сутності та основних теоретико-методичних положень спортивної тактики; оволодіння основними елементами, прийомами, варіантами тактичних дій; вдосконалення тактичного мислення; вивчення інформації, необхідної для практичної реалізації тактичної підготовленості; практична реалізація тактичної підготовленості [3, 9]. Проте для різних видів спортивних єдиноборств характерна певна диспропорція: більшість сучасних досліджень спрямовані на удосконалення механізмів оволодіння основними елементами, прийомами, варіантами тактичних дій, а також практичної реалізації тактичної підготовленості у тісному взаємозв'язку із технічною майстерністю [4, 7, 8]. Водночас удосконалення інших компонент тактичної майстерності (тактичні знання та мислення), контроль тактичної підготовленості та диференціація засобів та методів тактичної підготовки на різних етапах багаторічного удосконалення є предметом відносно невеликої кількості досліджень. Підкреслимо, що вище зазначені положення передусім регламентовані чинними нормативно-правовими документами – навчальними програмами для ДЮСШ, СДЮШОР, ШВСМ. Враховуючи це, ми зосередили увагу на окремих аспектах реалізації тактичної підготовки, задекларованих у цих документах.

Зв'язок з науковими темами та планами. Дослідження виконувалося відповідно до теми: «Теоретико-методичні основи управління тренувальним процесом та змагальною діяльністю в олімпійському, професійному та адаптивному спорті» (номер державної реєстрації: 0116U003167) на 2016-2020 рр. плану науково-дослідної роботи Львівського державного університету фізичної культури.

Мета дослідження – виявити особливості змісту тактичної підготовки в олімпійських видах спортивних єдиноборств (на прикладі боксу, греко-римської боротьби та тхеквондо ВТФ).

Організація дослідження. Для з'ясування проблемного поля обраної теми, визначення об'єкту, предмету і мети та обґрунтування отриманих результатів використовувався метод теоретичного аналізу, документальний метод, узагальнення даних літератури та мережі Інтернет.

Виклад основного матеріалу дослідження. У процесі дослідження було проаналізовано навчальні програми для ДЮСШ, СДЮШОР, ШВСМ з боксу, греко-римської боротьби та тхеквондо (ВТФ) [1, 2, 5, 10]. Виходячи з мети нашого дослідження, основну увагу було приділено окремим положенням реалізації тактичної підготовки: завданням, обсягу годин у річному макроциклі, засобам та методам на різних етапах підготовки, системі контролю. Аналіз навчальних програм для ДЮСШ, СДЮШОР та ШВСМ з різних видів спортивних єдиноборств виявив, що більшість із них розраховані як на спортсменів-чоловіків, так і на жінок. Необхідність врахування специфіки тренувань жінок відображена виключно у програмі з вільної боротьби [6]. Однак співвідношення годин, завдання, засоби, методи тактичної підготовки та особливості реалізації системи контролю тактичної підготовленості ідентичні для чоловіків та жінок [1, 2]. Бокс. Цікавим є те, що для підготовки у боксі було розроблено окремі навчальні програми для жінок та чоловіків, однак більшість положень дублюються в обох нормативно-правових документах [1, 2]. Враховуючи завдання дослідження, ми аналізували змістову частину програм, яка стосується тактичної підготовки. При розподілі годин у річному макроциклі автори об'єднали тактичну підготовку із технічною. Проте аналіз змістової частини навчально-тренувального процесу для різних етапів багаторічного удосконалення вказав на широке представлення технічної підготовки з деталізованим описом різновидів вправ, при виконанні яких засвоюються технічні прийоми, та фрагментарність висвітлення особливостей реалізації тактичної підготовки. Лише на етапі ПдВД подано

особливості методики навчання ближнього бою, який автори вважають найбільш активною формою ведення двобою. Остання складається з комплексу техніко-тактичних прийомів, які виконуються на ближній дистанції.

Слід зауважити, що на усіх етапах багаторічного удосконалення перелік засобів, які використовуються у межах техніко-тактичної підготовки, ідентичним та включає такі: «Школа боксу», вправи на боксерських приладах та «папах», бій «з тінню», умовні та вільні поєдинки, поєдинки з партнерами у рукавичках [1, 2]. Аналіз відносних показників обсягів часу, відведених на техніко-тактичну підготовку на різних етапах багаторічної підготовки, дозволяє стверджувати про своєрідну хвилеподібність при її плануванні. Зокрема, на етапі ПП на другому році навчання кількість часу у межах цього розділу підготовки знижується. Якщо на першому році навчання вона становила 41 год (13,1 % від сумарного обсягу на рік), то на другому – 43 год (10,3 %). Така сама тенденція характерна для етапу ПБП: на першому році навчання – 109 год (17,5 %), на другому – 120 год (16,5 %), на третьому – 138 год (14,7 %), на четвертому – 107 год (10,3 %). Лише на етапі СБП обсяг часу послідовно збільшується: на першому році навчання – 143 год (11,4 %), на другому – 188 год (13,9 %), на третьому – 213 год (14,6 %). Водночас на етапі ПдВД протягом усього періоду залишається стабільним – 296 год (17,8 %). Враховуючи те, що, на думку більшості фахівців, техніко-тактична майстерність спортсменів є пріоритетною та у значній мірі забезпечує досягнення високих результатів на змаганнях різного рівня, вважаємо такі обсяги часу недостатніми для формування відповідних знань, вмінь та навичок [1, 2].

Подібна ситуація характерна для переліку завдань, запропонованих для кожного етапу багаторічної підготовки. У межах тактичної підготовки вони були такими. Етап ПП: оволодіння початковими засадами тактики боксу шляхом виконання завдань у вільних боях і спарингах. Етап ПБП: завдання, у межах яких біло б передбачено удосконалення тактичної підготовленості спортсменів, відсутні. Етап СБП: удосконалення тактичної підготовленості спортсменів, які використовують правобічну стійку, а також у ближньому та середньому боях. Етап ПдВД: індивідуальний підхід до підготовки; оволодіння засадами педагогічних знань, умінь і навичок щодо суддівства змагань з боксу [1, 2]. На нашу думку, така ієрархія завдань у межах тактичної підготовки не відповідає сучасним тенденціям розвитку боксу. Зокрема, індивідуальний підхід заплановано лише на етапі ПдВД, у той час як більшість фахівців рекомендують робити це на етапі СБП. Парадоксальним, на нашу думку, є відсутність завдання удосконалення тактичної майстерності на етапі ПдВД, на якому зростає кількість змагань протягом річного макроциклу та їх значущість у підготовці спортсменів.

Оскільки якісна реалізація тактичної підготовки неможлива без наявності ефективної системи контролю та самоконтролю, окрема увага була приділена аналізу шляхів оцінювання тактичної підготовленості у боксі. Проте вказівки щодо реалізації контролю на різних етапах мають здебільшого декларативний характер та не дозволяють повною мірою оцінити тактичну підготовленість спортсменів ані відокремлено, ані у комплексі з технічною.

Греко-римська боротьба. У навчальній програмі з греко-римської боротьби при плануванні річного макроциклу тактична підготовка об'єднана з технічною, що дозволяє стверджувати про їх рівнозначність при досягненні високих результатів на змаганнях різного рівня. При цьому для змістової частини навчально-тренувального процесу на усіх етапах багаторічного удосконалення характерний дисбаланс. Так, автори [10] подають детальний опис технічних прийомів з їх покроковим виконанням та поєднанням у комбінації. Водночас особливості реалізації тактичної підготовки у тренуванні представників греко-римської боротьби розглядаються фрагментарно. На це у програмі на першому році навчання відведено 136 год (43,6 % від сумарного обсягу годин на рік) та 194 год (46 %). На етапі ПБП перелік тактичних прийомів дещо розширюється – до нього додаються обманні дії, навички побудови комбінацій, використання площі килима, побудови тактичного плану поєдинку. На першому році навчання на етапі ПБП на техніко-тактичну підготовку відведено 216 год (51,9 %), на другому – 362 год (58 %), на третьому – 500 год (60,1 %), більше трьох років – 630 год (60,6 %).

Відповідно до програми, на етапі СБП навички, сформовані на попередньому етапі, удосконалюються. Для реалізації цих положень автори пропонують використовувати вправи з партнером, манекеном та тренером. На першому році навчання на етапі СБП на техніко-тактичну підготовку відведено 726 год (58,2 %), на другому – 840 год (59,8 %), на третьому – 842 год (59,9 %) [10]. На етапі ПдВД автори рекомендують здійснювати техніко-тактичну підготовку на основі індивідуальних планів, які розробляються для кожного спортсмена відповідно до рівня його підготовленості та, при підготовці до важливих змагань, рівня майстерності майбутніх суперників [10]. Співвідношення годин у межах техніко-тактичної підготовки на цьому етапі наступне: перший та другий роки навчання – по 954 год (61,1 %), на третьому – 1154 год (61,6 %).

Зауважимо, що у системі контролю тактична підготовка як предмет оцінювання повністю відсутня. Натомість автори рекомендують на кожному етапі приділяти велику увагу контролю загальної, спеціальної фізичної та технічної підготовленості. *Тхеквондо (ВТФ).* Головними особливостями програми з тхеквондо (ВТФ) [5] є відокремлений розгляд структури та змісту тактичної та технічної підготовки. Однак під час аналізу змісту навчально-тренувального процесу та співвідношення обсягів годин було виявлено, що на початкових етапах автори надають перевагу формуванню технічних дій. Про це свідчать абсолютні та відносні показники обсягу часу у межах технічної та тактичної підготовки. На етапі ПП на першому році навчання на першу відведено 87 год (27,9 % від сумарного обсягу годин на рік), на другу – 14 год (4,5 %); на другому – 100 год (24 %) та 39 год (9,4 %) відповідно.

Аналогічна диспропорція характерна для наступного етапу – ПБП. Так, на першому році навчання у межах технічної підготовки заплановано 133 год (21,3 %), у межах тактичної – 75 год (12 %); на другому – 155 год (21,3 %) та 88 год (12,1 %) відповідно; на третьому – 251 год (26,8 %) та 130 год (13,9 %) відповідно. Водночас для спортсменів, які знаходяться на цьому етапі більше трьох років, абсолютні та відносні показники з обох розділів підготовки є ідентичними – 212 год (20,4 %) [5]. Ця тенденція продовжується й на етапі СБП (кількість годин та їх співвідношення у річному макроциклі у межах технічної та тактичної підготовки однакові). На першому році навчання на етапі СБП заплановано по 253 год на обидва розділи підготовки (20,3 %), на другому – 272 год (20,1 %), більше двох років – 288 год (19,8 %). Однак на етапі ПдВД протягом усього терміну навчання пріоритет, на думку авторів, потрібно надавати технічному удосконаленню, у межах якого

заплановано 345 год (20,7 %). Натомість тактична підготовка здійснюється протягом 287 год (17,2 %).

Аналіз спрямованості навчально-тренувального процесу на різних етапах підготовки у тхеквондо (ВТФ) продемонстрував наявність чіткої ієрархії у формуванні завдань технічної підготовки та відсутність цього у тактичній підготовці. Зокрема, для етапу ПП характерне нехтування взаємозв'язком між технічною та тактичною підготовкою, оскільки єдиним завданням у цьому контексті є опанування підготовчих, підвідних і найпростіших базових технічних елементів. Лише наприкінці першого року навчання передбачено ознайомлення спортсменів з виконанням найпростіших тактичних комбінацій [5]. На етапі ПБП заплановано опанування базової техніки тхеквондо та початкову тактичну підготовку у поєднанні із теоретичною. При цьому добір техніко-тактичних дій, які повинні засвоїти спортсмени, повинен відбуватися на основі аналізу змагальної діяльності провідних спортсменів відповідної вагової категорії [5].

На етапі СБП задекларовано ідентичне завдання у межах технічної підготовки, однак у межах тактичної передбачено поглиблення знань та вмінь, які взаємопов'язані з теоретичною підготовкою. Нелогічним, на нашу думку, є те, що на етапах ПДВД та МРІМ рекомендовано акцентувати увагу на удосконаленні індивідуальної техніки, шліфуванні «коронних» прийомів, в той час як на попередньому етапі індивідуалізація технічної та тактичної підготовки не була запланована. Зазначимо, що на цих етапах автори подають завдання удосконалення теоретичної та тактичної підготовленості у комплексі [5]. Проте чіткі вказівки щодо реалізації цих положень у програмі відсутні.

Водночас у переліку контрольних нормативів, які дозволяють оцінити рівень підготовленості спортсменів наприкінці річного макроциклу та є підґрунтям для їх переведення на наступний етап підготовки, оцінювання технічної та тактичної майстерності не передбачено. Натомість запропоновано широке коло тестових вправ для оцінювання загальної та спеціальної фізичної підготовленості [5].

Висновки:

1. У нормативно-правових документах з підготовки спортсменів у боксі, греко-римській боротьбі та тхеквондо (ВТФ) наявні два підходи до реалізації тактичної підготовки: у поєднанні з технічною та виокремлено. У першому випадку техніко-тактичне удосконалення є одним з пріоритетних розділів підготовки упродовж усіх етапів багаторічної підготовки. У другому тактична підготовка порівняно з технічною висвітлена фрагментарно. Про це свідчать абсолютні та відносні показники обсягу годин упродовж річного макроциклу та завдання на усіх етапах багаторічного удосконалення.

2. Попри високу значущість тактичної підготовки у системі багаторічного удосконалення в олімпійських видах спортивних єдиноборств її зміст у навчальних програмах для ДЮСШ, СДЮШОР, ШВСМ має переважно декларативний характер та не відображає усіх сучасних тенденцій розвитку цього виду спорту. Про це свідчать недоліки:

- відсутність чіткої ієрархії завдань тактичної підготовки протягом років навчання, у межах різних етапів та у багаторічному удосконаленні загалом;
- відсутність обґрунтованих методів та засобів тактичної підготовки, які сприяли б удосконаленню не лише кількісних та якісних показників тактичної майстерності, а й тактичного мислення;
- нехтування на фоні планомірного розподілу часу для тактичної підготовки на різних етапах багаторічного удосконалення необхідністю її оцінювання за допомогою засобів та методів контролю та самоконтролю.

Перспективи подальших досліджень. Перспективи подальших досліджень полягають у аналізі особливостей реалізації, планування та контролю тактичної підготовки на різних етапах багаторічного удосконалення в неолімпійських видах спортивних єдиноборств.

Література

1. Бокс: Жінки. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву та шкіл вищої спортивної майстерності / М.О.Діленян, В.Н.Ост'янов, Г.І.Комісаренко, І.А.Гурович, Ю.В.Шевчук. – К., 2008. – 58 с.
2. Бокс. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву та шкіл вищої спортивної майстерності / В. Н. Ост'янов, С. А. Антонов, Г. І. Комісаренко, Г. Г. Матвієнко, Ю. В. Шевчук. – К., 2004. – 95 с.
3. Келлер В. С., Платонов В. М. Теоретико-методичні основи підготовки спортсменів : навч. посіб. – Л. : Українська Спортивна Асоціація, 1992. – 269 с.
4. Кіпріч С. Теоретичний аналіз проблеми індивідуалізації і моделювання у спортивній підготовці єдиноборців / Кіпріч С., Донець О. // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фізичної культури і спорту. – Л., 2010. – Вип. 14, т. 1. – С. 125-130.
5. Кошечев О. С. Тхеквондо ВТФ : навч. прогр. для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності та училищ олімпійського резерву. – К., 2009. – 86 с.
6. Латишев С. В. Вільна боротьба : навч. прогр. для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності та училищ олімпійського резерву / уклад. С. В. Латишев, В. І. Шандригось. – К., 2012. – 95 с.
7. Лисицын В. В. Технико-тактическая подготовка высококвалифицированных женщин-боксеров: автореф. дис. канд. пед. наук / В. В. Лисицын. – Москва, 2015. – 23 с.
8. Ост'янов В. Н. Змагальна діяльність боксерів важких і легких вагових категорій / В. Н. Ост'янов, А. І. Гриб, О. В. Копачко. // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2010. – №12. – С. 94–98.
9. Платонов В. Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения : учеб.-метод. [для тренеров] : в 2 кн. – Киев. Олимп. лит., 2015. – Кн. 1. – 680 с.

10. Ставрiнов М. Г. Греко-римська боротьба : навч. прогр. для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності та училищ олімпійського резерву / уклад., В. М. Волошин. – К., 2011. – 59 с.
11. Тупеев Ю. В. Анализ методических подходов, используемых при обучении технике двигательных действий в спортивной борьбе / Ю. В. Тупеев, В.Ф. Бойко // Физическое воспитание студентов: научный журнал. –Харьков, ХООНОКУ, 2010. – №3. – С. 116-121.
12. Johnson J. Enhancing Taekwondo Pedagogy through Multiple Intelligence Theory, "Ido Movement for Culture. Journal of Martial Arts Anthropology". – 2016. – vol. 16, no. 3, – pp. 57-64, doi: 10.14589/ido.16.3.7.
13. Johnson J., Hyo Jung Kang Hapkido research trends: a review, "Ido Movement for Culture. Journal of Martial Arts Anthropology". – 2018. – vol. 18, no. 3, – pp. 42-50, doi: 10.14589/ido.18.3.7.

References

- 1.Boxing: Women. Teach. program for children's and youth sports schools, specialized children-youth schools of the Olympic reserve, schools of higher sporting skills and schools of the Olympic reserve / M. O. Dilenyanyan, V. N. Ost'yanov, G. I. Komisarenko, I. A. Gurovich, Yu. V. Shevchuk. K., 2008. 58 p. [Ukrainian].
- 2.Boxing: Teach. program for children's and youth sports schools, specialized children-youth schools of the Olympic reserve, schools of higher sporting skills and schools of the Olympic reserve / V. N. Ost'yanov, S. A. Antonov, G.I.Komisarenko, G. G. Matvienko, Yu. V. Shevchuk. K., 2004. 95 p. [Ukrainian].
- 3.Keller V. S. (1992), Theoretical and methodological basis of training of athletes: teaching. manual L.: Ukrainian Sports Association, 269 p. [Russian].
- 4.Kiprich S., Donets O. (2010), Theoretical analysis of the problem of individualization and modeling in sports training of martial arts. Young sports science of Ukraine: Sb. sciences etc. from the field of physical culture and sports. L., Vol. 14 (I): pp. 125-30. [Ukrainian].
- 5.Koshcheev O. S. (2009), Taekwondo WTF: Teach. program for children's and youth sports schools, specialized children-youth schools of the Olympic reserve, schools of higher sporting skills and schools of the Olympic reserve. K. 86 p. [Ukrainian].
- 6.Latyshev S.V., Shandrigos V. I. (2012), Freestyle wrestling: teach. program for children's and youth sports schools, specialized children-youth schools of the Olympic reserve, schools of higher sporting skills and schools of the Olympic reserve. K. 95 p. [Ukrainian].
7. Lisitsyn V.V. (2015), Technical and tactical training of highly qualified female boxers. dis. ... Cand. ped. Sciences. Moscow, 28 p. [Russian].
8. Ostianov V. N., Grib A. I., Kopachko O. V. (2010), Competitive activity of boxers of heavy and light weight categories, Pedagogics, psychology and medical-biological problems of physical education and sports, Vol. 12, pp. 94-98. [Ukrainian].
- 9.Platonov V. N. (2015), The system of preparation of athletes in the Olympic sport. General theory and its practical applications: the textbook [for trainers]: in 2 books. Kiev Olympus Lit., Vol. 1: pp. 350-400. [Russian].
10. Stavrinov M. G., Voloshin V. M. (2011), Greco-Roman wrestling: teach. program for children's and youth sports schools, specialized children-youth schools of the Olympic reserve, schools of higher sporting skills and schools of the Olympic reserve. K. 59 p. [Ukrainian].
11. Tupееv Yu. V., Bojko V. F. (2010), Analyzes of methodological approaches during technique studying in sports wrestling. Fizicheskoe vospitanie studentov: nauchnyj zhurnal. Har'kiv, HOONOKU. Vol. 3. pp. 116-121. [Russian].
12. Johnson J. (2016), Enhancing Taekwondo Pedagogy through Multiple Intelligence Theory, "Ido Movement for Culture. Journal of Martial Arts Anthropology", vol. 16, no. 3, pp. 57-64, doi: 10.14589/ido.16.3.7. [English].
13. Johnson J., Hyo Jung Kang (2018), Hapkido research trends: a review, "Ido Movement for Culture. Journal of Martial Arts Anthropology", vol. 18, no. 3, pp. 42-50, doi: 10.14589/ido.18.3.7. [English].

УДК 796.015.132-057.875

Зюзь В.Н.

*доцент, кандидат наук по физическому воспитанию и спорту
ГВУЗ «Приазовский государственный технический университет»*

ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ПРИКЛАДНАЯ ФИЗИЧЕСКАЯ ПОДГОТОВКА ДЛЯ СТУДЕНТОВ ТЕХНИЧЕСКИХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ ПГТУ

В статье проанализировано современное производство, которое характеризуется повышенной сложностью и интенсивностью трудовых процессов, что требует от специалиста быстроты и точности двигательных действий, высокой концентрации внимания и поиска нестандартных решений. При формировании личности инженера современного промышленного производства большие возможности заложены в вузовской системе физического воспитания.

Рассмотрен практический опыт работы преподавателей, и их методологический подход к проблеме профессионально-прикладной физической подготовки, представляющей собой одно из основных направлений современной системы физического воспитания, призванное сформировать физические и специальные качества, умения и навыки, способствующие достижению объективной готовности человека к успешной профессиональной деятельности.

Успешное освоение профессии возможно лишь при наличии соответствия определенных